

Vzdělávací materiál projektu Zlepšení podmínek výuky v ZŠ Sloup

Název vzdělávacího materiálu	Pravopis, jazykový rozbor
Anotace	Pracovní list k procvičení pravopisu a znalostí z tvarosloví a skladby. U jazykového rozboru nutno vybrat úkoly podle dosažené úrovně žáků.
Autor	Mgr. Renata Kulíšková
Jazyk	Český jazyk
Očekávaný výstup	Zopakování pravopisu, tvarosloví a skladby.
Třída	6. – 9.

Pravopis

Doplňte pravopis:

Z les-ka v-šlo několik vel-kých zv-řat. Podle v-soké a mohutné přední části těla b-lo i - dálky poznat () že to jsou zubři, b-zoni. Napřed v-stoupil s-lný b-k () za ním tři kráv- a tele. B-k v přeb-tku síl- nasadil rohy u zem- () mocně trhnul hlavou () ro-sekl k-ru stromu () takže - kmene v-sel- dlouhé cáry k-ry. V-tr k němu donesl dět-ké v-křiky. Jeho tmavé oči zamžikal- () zvedl hlavu () a v-pjal se.

Mezi strom- v lesíku přeb-hl- () honící se děti. Nějaký hoch nedaleko odtud zakv-kl. Harašení větv- a praskot zubry poplašil-. B-k šlehl ohonem () kráv- se přestal- pást () a všichni se rozběhl- do tra-naté nížiny.

Děti v-běhl- - lesního porostu na volný -vah. Zapom-l- na honičku () a - velkým zájmem hleděl- za v-plašeným stádem. Po chv-lce -tichlého překvapení rozhlaholil- se dět-ké hlas- nov-m křikem () a všechny děti se hnál- za ubíhajícím-zvířaty dolů k D/dyji () jako b- je chtěl- ch-tit.

Poznámka: () – doplňte čárku, pokud sem patří. Při výběru ze dvou možností, zakroužkujte vaši volbu.

(upraveno)

Jazykový rozbor:

- 1, Najděte v textu vlastní jméno.
- 2, Z třetí věty cvičení vypište podstatná jména a určete jejich mluvnické kategorie.
- 3, Určete slovní druhy : několik –
 - dolů –
 - honící –
 - odtud –
 - za –
 - ním –
 - praskot –
 - poznat –
- 4, Z příslovce *mocně* utvořte přídavné jméno.
- 5, Najděte dvě příslovečné spřežky.
- 6, Z druhého odstavce cvičení vypište základní skladební dvojice.

7, Určete druh těchto rozvíjejících větných členů: těla –

nedaleko –

zájmem –

mocně –

travnaté –

8, Kolik souvětí obsahuje celé pravopisné cvičení?

9, U poslední věty cvičení určete počet vět.

10, Namalujte graf této věty.

Řešení

Doplňte pravopis:

Z lesíka vyšlo několik velikých zvířat. Podle vysoké a mohutné přední části těla bylo i z dálky poznat, že to jsou zubři, bizoni. Napřed vystoupil silný býk, za ním tři krávy a tele. Býk v přebytku síly nasadil rohy u země, mocně trhnul hlavou, rozsekl kůru stromu, takže z kmene visely dlouhé cáry kůry. Vítr k němu donesl dětské výkřiky. Jeho tmavé oči zamžikaly, zvedl hlavu a vypjal se.

Mezi stromy v lesíku přeběhly honící se děti. Nějaký hoch nedaleko odtud zakvikl. Harašení větví a praskot zubry poplašily. Býk šlehl ohonem, krávy se přestaly pást a všichni se rozběhli do travnaté nížiny.

Děti vyběhly z lesního porostu na volný svah. Zapomněly na honičku a s velkým zájmem hleděly za vyplašeným stádem. Po chvílce ztichlého překvapení rozhlaholily se dětské hlasy novým křikem a všechny děti se hnaly za ubíhajícími zvířaty dolů k Dyji, jako by je chtěly chytit.

Jazykový rozbor:

1, Najděte v textu vlastní jméno. **Dyje**

2, Z třetí věty cvičení vypište podstatná jména a určete jejich mluvnické kategorie.

Býk – 1. pád, č. jednotné, rod mužský životný, vzor pán

Krávy – 1. pád, č. množné, rod ženský, vzor žena

Tele – 1. pád, č. jednotné, rod střední, vzor kuře

3, Určete slovní druhy : několik – **číslovka**

dolů – **příslovce**

honící – **přídavné jméno**

odtud – **příslovce**

za – **předložka**

ním – **zájmeno**

praskot – **podstatné jméno**

poznat – **sloveso**

4, Z příslovce **mocně** utvořte přídavné jméno. **mocný**

5, Najděte dvě příslovečné spřežky. **Napřed, ztichlého**

6, Z druhého odstavce cvičení vypište základní skladební dvojice: **děti přeběhly, hoch zakvikl, harašení a praskot poplašily, býk šlehl, krávy přestaly, všichni se rozběhli.**

7, Určete druh těchto rozvíjejících větných členů: těla – **Pkn (přívlastek neshodný)**

nedaleko – **PUM (přísllovečné**

určení místa)

zájmem – **Pt (předmět)**

mocně – **PUZ (přísllovečné určení**

způsobu)

travnaté – **Pks (přívlastek shodný)**

8, Kolik souvětí obsahuje celé pravopisné cvičení? **6 souvětí**

9, U poslední věty cvičení určete počet vět. **3 věty**

10, Namalujte graf této věty.

+ (poměr slučovací)

1VH – 2VH,

a \

SS (souvětí souřadné)

jako by 3VV – vedlejší věta příslovečná způsobová

Zdroje:

ŠTORCH, EDUARD. *Lovci mamutů*. 16. vyd. Praha: Albatros, 1991. Kapitola 3, Útok zubrů, s. 17.